

Pomoc prawna w sprawach cywilnych - informacje dla wnioskodawców

Niniejsza ulotka dotyczy zarówno pomocy prawnej w sprawach cywilnych, jak i porady i wsparcia

Do prawników - należy przekazać niniejszą ulotkę klientowi, zanim wypełni formularz dotyczący sytuacji finansowej.

Ważna od kwietnia 2010

Poradnik w zakresie pomocy prawnej w sprawach cywilnych - informacje dla wnioskodawców

Kontakt

NIE zapewniamy porad prawnych

Infolinia Pomocy Prawnej (Legal Aid Information Line) - w celu znalezienia najbliższego adwokata działającego w ramach pomocy prawnej, uzyskania dodatkowych informacji o pomocy prawnej oraz zamówienia broszur należy zadzwonić pod numer **0845 122 8686**.

Strona internetowa- www.slab.org.uk

(na naszej stronie znajdują Państwo także informacje na temat standardów naszych usług).

Jeżeli mają Państwo pytania dotyczące formularzy, jakie należy wypełnić lub chcą wiedzieć, czy kwalifikują się Państwo **pod względem finansowym**, proszę zadzwonić do naszego wydziału oceny finansowej pod numer **0845 123 2330** (czynne w tygodniu od 8.30 do 17).

Proszę zauważyć, że rozmowy telefoniczne mogą być nagrywane dla celów szkolenia i nadzoru.

Biura Wsparcia Prawnego

W niektórych sprawach można uzyskać pomoc adwokata zatrudnionego przez Radę w jednym z naszych Biur Wsparcia Prawnego (Civil Legal Assistance Offices). Biura te mogą udzielać pomocy jedynie osobom, które są uprawnione do pomocy prawnej, ale mają trudności z uzyskaniem takiej pomocy lub ze znalezieniem adwokata.

Strona internetowa www.slab.org.uk/civiloffice

Aberdeen: Tel: 0845 267 8077, email contact@pvs.slab.org.uk,
44 Castle Street, Aberdeen, AB11 5BB.

Edinburgh: Tel: 0131 240 1960, email info@pvs.slab.org.uk,
2nd Floor 8 Picardy Place, Edinburgh, EH1 3JT.

Highland and Islands: Tel: 0845 123 2353, email mail@pvs.slab.org.uk,
2nd Floor, 16 Union Street, Inverness, IV1 1PL.

Argyll and Bute: Tel: 01546 604 106,
Argyll and Bute Council Offices, Kilmory Lochgilphead, PA31 8RT.

Inne przydatne dane kontaktowe

Bezpłatną poradę można uzyskać od takich organizacji jak Biuro Porad Obywatelskich (Citizens Advice Scotland - www.cas.org.uk), Biuro Porad Finansowych (Money Advice Centres - www.moneyadvicescotland.org.uk) oraz organizacji Shelter (dotyczy kwestii mieszkaniowych, www.scotland.shelter.org.uk).

Nasze ulotki

- Pomoc prawna w sprawach cywilnych - informacje dla wnioskodawców.
- Informacje dla stron przeciwnych w sprawach cywilnych, w ramach których udzielana jest pomoc prawna.
- Pomoc prawna dla dzieci.
- Informacje na temat pomocy prawnej w sprawach karnych.
- Uwagi i skargi dotyczące Szkockiej Rady Pomocy Prawnej
- Dostęp do informacji.

Spis treści

1. Czym jest pomoc prawna w sprawach cywilnych?
2. Jak znaleźć prawnika, który jest zarejestrowany w ramach programu pomocy prawnej w sprawach cywilnych?
3. Porada i wsparcie prawne
4. Pomoc prawna w sprawach cywilnych
5. Jeżeli nie spełniam warunków, aby uzyskać poradę i wsparcie lub pomoc prawną w sprawie cywilnej, gdzie mogę uzyskać bezpłatną poradę?
6. Ile będę musiał zapłacić?
7. Jakie są moje zobowiązania?
8. Czy mogę zmienić prawnika?
9. Czy możecie wycofać pomoc prawną?
10. Co należy zrobić, jeżeli adwokat zaproponuje, aby pracować dla mnie prywatnie lub będzie żądał honorarium, mimo że przyznano mi pomoc prawną?
11. Czego mogę oczekiwać od Szkockiej Rady Pomocy Prawnej?
12. Czego mogę oczekiwać od swojego prawnika?

1 Czym jest pomoc prawna w sprawach cywilnych?

Pomoc prawna pozwala ludziom otrzymać poradę prawną i pomoc prawnika, aby móc prowadzić postępowanie sądowe przed sądem cywilnym.

Może być udzielona bezpłatnie lub będą musieli Państwo pokryć część kosztów.

Przykłady spraw cywilnych:

- rozwód oraz inne sprawy dotyczące rodzin i dzieci
- wystąpienie o rekompensatę za obrażenia w wyniku wypadku lub zaniedbania ze strony lekarzy
- kwesie mieszkaniowe, takie jak zaległości w płaceniu czynszu lub spłacie kredytu, naprawy oraz eksmisje
- długi oraz prawa socjalne
- sprawy związane z imigracją, obywatelstwem i azylem

Istnieją dwa rodzaje pomocy:

- **Porada i wsparcie prawne.** Umożliwia opłacenie usług doradczych adwokata w każdej sprawie - cywilnej lub karnej, w ramach prawa szkockiego, np. w celu zawarcia ugody bez wnoszenia sprawy do sądu. Oprócz udzielenia porady w sprawie, w której Państwo występują, Wasz adwokat może:
  - doradzić, czy Państwa sprawa może być rozstrzygana w sądzie
  - podjąć próbę negocjacji ze stroną przeciwną w celu polubownego załatwienia sprawy
  - doradzić, czy powinni Państwo starać się o pomoc prawną, by przekazać sprawę do sądu
  - pisać listy w Państwa imieniu lub sporządzać sprawozdania

Poradnik w zakresie pomocy prawnej w sprawach cywilnych - informacje dla wnioskodawców

- **Pomoc prawna w sprawach cywilnych** (Ponieważ niniejsza broszura dotyczy tylko pomocy w sprawach cywilnych, gdy mówimy o „pomocy prawnej”, oznacza to pomoc prawną w sprawach cywilnych.) Umożliwia ona opłacenie adwokata występującego w Państwa imieniu w sądzie. Ta usługa obejmuje prace przygotowawcze, a także samą rozprawę. W jej ramach możliwe jest zapewnienie środków finansowych, o ile są konieczne, dla rzeczników i biegłych.

Wiele osób potrzebuje tylko porady i wsparcia, innym potrzebna jest tylko pomoc prawna, a niektórym obie te formy. Wiele osób rozpoczyna proces prawny od porady i wsparcia, a następnie otrzymuje pomoc prawną.

Jeżeli potrzebują Państwo pomocy w sprawie karnej, należy zapoznać się z naszą ulotką 'Poradnik w kwestii pomocy prawnej w sprawach karnych' (*A guide to criminal legal aid.*) Informacje dotyczące uzyskania pomocy prawnej w sprawach dotyczących dzieci można znaleźć w naszej ulotce 'Pomoc prawna dla dzieci' (*Legal aid for children*). Na wewnętrznej stronie okładki znajdują się informacje, gdzie można uzyskać powyższe ulotki.

Jeśli nie kwalifikują się Państwo do porady i wsparcia prawnego, nadal mogą Państwo kwalifikować się do pomocy prawnej i na odwrót - należy zapytać o to swojego adwokata.

2 Jak znaleźć adwokata, który jest zarejestrowany w ramach programu pomocy prawnej w sprawach cywilnych?

Należy złożyć wniosek poprzez adwokata udzielającego pomocy prawnej. Rada NIE zapewnia porad prawnych.

Może to być adwokat pracujący w prywatnej kancelarii, centrum usług prawnych lub innej instytucji doradczej lub w jednym z naszych Biur Wsparcia Prawnego.

Aby znaleźć adwokata, należy:

- zadzwonić na naszą Infolinię Pomocy Prawnej pod numerem 0845 122 8686
- odwiedzić naszą stronę internetową - www.slab.org.uk.

Lub

- Poszukać w książce telefonicznej lub skontaktować się z lokalnym Biurem Porad Obywatelskich.

Dane kontaktowe Biur Wsparcia Prawnego prowadzonych przez Radę znajdują się na wewnętrznej stronie okładki.

3 Porada i wsparcie prawne

3.1 Czy kwalifikuję się finansowo do porady i wsparcia prawnego?

O tym czy kwalifikują się Państwo do tej usługi poinformuje Państwa adwokat.

Są Państwo na ogół uprawnieni, jeżeli:

- Państwa oszczędności lub jakiekolwiek posiadane mienie (**nie dotyczy domu**, w którym Państwo mieszkają) wynoszą mniej od określonej kwoty.
- otrzymują Państwo określone zasiłki
- tygodniowy dochód do Państwa dyspozycji (po opłaceniu określonych rachunków lub kwot) wynosi mniej od określonej kwoty.

Wymienione określone kwoty oraz zasiłki ulegają zmianie co roku. Aktualne kwoty oraz kalkulator internetowy można znaleźć na naszej stronie internetowej - www.slab.org.uk lub pod numerem Infolinii Pomocy Prawnej - 0845 122 8686.

W celu uzyskania porady i pomocy prawnej nie ma konieczności ponoszenia wkładu z kapitału (oszczędności oraz posiadanego wartościowego mienia), natomiast może zajść potrzeba spłaty z Państwa dochodu, zależnie od osiągniętych zarobków. Muszą Państwo wykazać, że nie jesteście w stanie uzyskać pomocy z innego źródła, takie jak związek zawodowy, firma ubezpieczeniowa lub organizacja zawodowa.

3.2 Co należy zabrać na spotkanie z adwokatem w sprawie porady i wsparcia prawnego

Ważne jest, aby udzielić adwokatowi poprawnych informacji dotyczących Państwa sytuacji finansowej: dochodu, oszczędności oraz osób na utrzymaniu (dzieci lub innych osób, które Państwo utrzymują). Powinni Państwu zabrać:

- ostatnie paski płacowe lub księgi rachunkowe, jeśli są Państwo samozatrudnieni
- informacje o wypłacie emerytury od byłego pracodawcy lub książeczkę dokumentującą wypłatę emerytury/zasiłku
- aktualne powiadomienia o przyznaniu zasiłku
- informacje o wszystkich oszczędnościach lub kontaktach - wyciąg z konta bankowego/banku spółdzielczego/pocztowego lub książeczkę oszczędnościową, itp.

W przypadku niedostarczenia niniejszych dokumentów na początku, rozpatrzenie Państwa wniosku może ulec opóźnieniu. Państwa adwokat może zacząć pracować dla Państwa jedynie wtedy, kiedy będzie miał pewność, że uzyskał od Państwa prawidłowe informacje dotyczące Państwa sytuacji finansowej.

Państwa adwokat lub Rada mogą napisać do innych osób, jak np. Waszego pracodawcy, banku lub wydziału ds. zasiłków, aby sprawdzić udzielone przez Państwa informacje. Jeżeli nie będą Państwo pomocni w tym zakresie, Państwa adwokat będzie zmuszony do wycofania się z pracy na Waszą rzecz i będą musieli zwrócić nam Państwo wszystkie koszty, jakie ponieśliśmy w Waszej sprawie.

W przypadku osób zamężnych/żonatych lub żyjących w związku partnerskim, prawnik będzie też potrzebował tych samych informacji o dochodach i oszczędnościach drugiej osoby, za wyjątkiem kiedy:

- są Państwo w separacji
- małżonek/partner jest osobą, przeciwko której Państwo występują
- byłoby to niesprawiedliwe lub zbyt trudne do wykonania

3.3 Co się stanie, jeżeli mój wniosek o poradę i wsparcie zostanie odrzucony?

Jeśli nie kwalifikują się Państwo do porady i wsparcia prawnego, nadal mogą Państwo kwalifikować się do pomocy prawnej i na odwrót - należy zapytać o to adwokata.

4 Pomoc prawna w sprawach cywilnych

4.1 Co obejmuje pomoc prawna?

Jeżeli Państwa problemu nie da się rozwiązać za pomocą porady i wsparcia prawnego i będą musieli wnieść Państwo sprawę do sądu, konieczne może być złożenie wniosku o pomoc prawną.

Państwa adwokat **nie może** reprezentować Państwa w sądzie w ramach pomocy prawnej w niektórych rodzajach spraw, jak np.:

- drobne roszczenia poniżej kwoty 3000 funtów, o ile roszczenie nie dotyczy uszczerbku na zdrowiu
- niektóre sprawy związane z bankructwem

Adwokat może jednak mieć możliwość udzielenia Państwu porady w tych sprawach w ramach porady i wsparcia prawnego.

4.2 Czy kwalifikuję się do pomocy prawnej?

Wraz z adwokatem wypełnią Państwo wnioski dotyczące Państwa sprawy oraz sytuacji finansowej, które następnie zostaną przesłane do nas. Następnie dokonamy oceny Państwa aplikacji.

Aby przyznać pomoc prawną, musimy być pewni, że:

- Państwa sytuacja finansowa uprawnia Was do pomocy
- Państwa sprawa ma podstawy prawne (tzw. „prawdopodobna przyczyna”)
- właściwe jest użycie środków publicznych dla wsparcia Państwa sprawy - na przykład, bezzasadne może być przyznanie pomocy prawnej, jeżeli osoba, którą zamierza Państwo pozwać, nie ma pieniędzy; jeżeli Państwa sprawa będzie kosztowała więcej, niż to warto, jeżeli Państwa wygrana jest mało prawdopodobna, jeżeli wnoszą Państwo sprawę do niewłaściwego sądu lub jeżeli w pełni nie rozpatrzyli Państwo innych metod rozwiązania problemu przed podjęciem kroków prawnych.
- nie są Państwo uzyskać pomocy z innych źródeł - takich jak związek zawodowy, firma ubezpieczeniowa (niektóre rodzaje spraw mogą być objęte np. polisą na dom lub samochód) lub organizacja zawodowa.

Niektórzy nie płacą nic na poczet pomocy prawnej, inne osoby muszą wnieść pewien wkład, a inne znowu mogą w ogóle nie kwalifikować się do pomocy z przyczyn finansowych.

Zależy to od Państwa rozporządzalnego dochodu w skali roku (jeżeli mają Państwo partnera, także jej/jego dochodu) oraz rozporządzalnego kapitału (oszczędności oraz posiadanego wartościowego mienia). Limity te ulegają zmianie co roku - proszę odwiedzić naszą stronę internetową - www.slab.org.uk, aby potwierdzić aktualne kwoty i skorzystać z kalkulatora internetowego lub zadzwonić na naszą infolinię pod numer 0845 122 8686.

4.3. Jakie formularze dotyczące sytuacji finansowej należy wypełnić?

Państwa adwokat przekaże Państwu formularz do wypełnienia, zależnie od rodzaju dochodu (takie jak pensja i zasiłki), jaki Państwo (i ewentualnie Państwa partner) osiągają. Do formularza załączone są wskazówki, mające pomóc w jego wypełnieniu. Powinni Państwo uważnie przeczytać wskazówki, a następnie się do nich zastosować. W przeciwnym wypadku może to opóźnić przyznanie pomocy prawnej lub spowodować, że odrzucimy Państwa wniosek.

W razie pytań dotyczących finansowych warunków kwalifikacyjnych (patrz wewnętrzna część okładki), prosimy o kontakt z naszym działem oceny finansowej.

4.4 Co się stanie, jeżeli pilnie potrzebuję pomocy?

Zanim rozpatrzemy Państwa wniosek o pomoc prawną, Wasz prawnik może w sądzie wykonać pilną pracę w Państwa imieniu - np. poprosić sąd o wystawienie zakazu, mającego zapobiec atakowi na Państwa osobę. Jednakże nadal mogą być Państwo zobowiązani do zapłacenia za wykonaną pracę.

4.5 Czy strona przeciwna w mojej sprawie wie, że staram się o pomoc prawną?

Po otrzymaniu Państwa wniosku najczęściej powiadamy stronę przeciwną w danej sprawie, że złożyli Państwo wniosek o pomoc prawną, chyba że:

- Państwa poprosi nas, byśmy tego zaniechali oraz
- uznamy, że jest to stosowne (na przykład, jeżeli są Państwo ofiarą przemocy domowej lub strona przeciwna może próbować pozbyć się swojego majątku na wiadomość, że złożyli Państwo wniosek o pomoc prawną).
- nie jest znane miejsce pobytu strony przeciwnej.

Poradnik w zakresie pomocy prawnej w sprawach cywilnych - informacje dla wnioskodawców

Państwa adwokat wypełni tzw. "oświadczenie ustawowe". Określa ono, w jakim celu złożony jest wniosek o pomoc prawną. Wyślemy kopię tej deklaracji stronie przeciwnej, o ile nie jest to niewłaściwe, ale nie podamy żadnych innych informacji na Państwa temat.

Strona przeciwna ma prawo do podania nam informacji o sprawie lub innych powodów, dla jakich nie powinni Państwo otrzymać pomocy prawnej. Nazywa się to "składaniem oświadczeń". Rozpatrzemy sprzeciw strony przeciwnej i w razie potrzeby przeprowadzimy dochodzenie. Może to oznaczać, że podjęcie decyzji w sprawie Państwa wniosku zajmie więcej czasu.

Na ogół powiadamy stronę przeciwną o tym, czy przyznano Państwu pomoc prawną, czy też jej odmówiono.

Strona przeciwna w sprawie może w dowolnym momencie postępowania poinformować nas, że zaistniały jakiegokolwiek zmiany, które mogą mieć wpływ na przyznanie pomocy prawnej. Jednak jeżeli będziemy rozważać wycofanie pomocy prawnej poprosimy Państwa o komentarz na temat oświadczenia, jakie otrzymaliśmy od strony przeciwnej.

4.6 Co się stanie, jeżeli zostanie mi odmówiona pomoc prawna?

O powodach naszej decyzji poinformujemy Państwa oraz Państwa adwokata. Mogą Państwo poprosić nas o ponowne rozważenie naszej decyzji poprzez swojego adwokata. Adwokat powiadomi Państwa, jakie mają Państwo możliwości.

Adwokat może zgodzić się podjąć Państwa sprawy, pracując za swoje prywatne stawki (patrz część 10).

4.7 Jeżeli odmówicie mi pomocy prawnej, czy znowu mogę się o nią starać?

Tak. Jeżeli Państwa sytuacja uległa zmianie lub jeżeli mogą nam Państwo dostarczyć nowych informacji o swojej sprawie, możemy zmienić naszą decyzję.

5 Jeżeli nie spełniam warunków, aby uzyskać poradę i wsparcie lub pomoc prawną w sprawie cywilnej, gdzie mogę uzyskać bezpłatną poradę?

Bezpłatną poradę można uzyskać od takich organizacji, jak Biuro Porad Obywatelskich (Citizens Advice Scotland), Biuro Porad Finansowych (Money Advice Centres) oraz organizacji Shelter (dotyczy kwestii mieszkaniowych). Dane kontaktowe znajdują się na wewnętrznej stronie okładki. Mogą Państwo również uzyskać pomoc poprzez swój związek zawodowy lub ubezpieczyciela.

6 Ile będę musiał zapłacić?

6.1 Czy pomoc prawna w sprawach cywilnych jest bezpłatna?

Pomoc prawna nie zawsze jest bezpłatna. Może być udzielona bezpłatnie lub będą musieli Państwo pokryć część kosztów, jeżeli:

- Państwa dochód - a dla celów pomocy prawnej, także oszczędności i inny kapitał (posiadane przez Państwa wartościowe mienie) przekracza określony próg (nazywane jest to *wkładem* i możliwe jest odzyskanie części lub całości wkładu na koniec sprawy, jeżeli nie jest on nam w całości potrzebny do pokrycia kosztów sprawy).
- w wyniku otrzymania pomocy prawnej lub porady i wsparcia zatrzymają lub uzyskają coś Państwo (pieniądze lub mienie)
- przegrają Państwo sprawę - konieczne może być pokrycie kosztów sądowych strony przeciwnej.

My opłacamy Państwa adwokata. Mamy jednak obowiązek odzyskania sumy, którą wypłaciliśmy.

Aby pokryć koszty **porady i wsparcia**, użyjemy:

- po pierwsze, wszelkiego wpłaconego przez Państwa wkładu (patrz część 6.3) - który zależy od Państwa dochodu
- po drugie, wszelkich kosztów pokrytych przez stronę przeciwną w Państwa sprawie
- po trzecie, jeżeli kwoty z dwóch pierwszych źródeł będą niewystarczające, części lub całości jakichkolwiek pieniędzy lub mienia, jakie Państwo wygrają lub zachowają (określa się to terminem 'clawback' - patrz część 6.4), chyba że wykażą Państwo, że skutkowałoby to trudną sytuacją finansową lub stresem
- po czwarte, jeżeli trzy pierwsze źródła nie będą wystarczające, naszych własnych środków finansowych.

Jeżeli będą musieli Państwo ponosić jakiegokolwiek koszty pomocy i porady, należy wnieść je bezpośrednio do adwokata. Państwa prawnik może wykonać pracę jedynie do określonej kwoty w ramach porady i wsparcia lub może wystąpić do nas o pozwolenie na przekroczenie tych limitów.

Aby pokryć koszty **pomocy prawnej**, użyjemy:

- po pierwsze, wszelkich kosztów poniesionych przez stronę przeciwną w Państwa sprawie
- po drugie, wkładu należnego nam z Państwa strony
- po trzecie, jeżeli dwa pierwsze źródła nie będą wystarczające, części lub całości mienia, które Państwo wygrają lub zatrzymają (patrz część 6.4)
- po czwarte, jeżeli trzy pierwsze źródła nie będą wystarczające, naszych własnych środków finansowych.

Nie jesteśmy w stanie zrefundować jakiegokolwiek wniesionego przez Państwa wkładu zanim nie otrzymamy środków od strony przeciwnej, chyba że wkład wniesiony przez Państwa przekroczy honorarium, jakie zapłaciliśmy Państwa adwokatowi.

Czasami strona przeciwna może ociągać się z opłaceniem kosztów lub wcale ich nie opłacić. Jeżeli strona przeciwna także korzysta z pomocy prawnej, sąd może zredukować kwotę, jaką musi zwrócić. Jeżeli strona przeciwna nie zapłaci, lub zapłacona kwota nie pokryje kosztów pomocy prawnej, jakiej Państwu udzieliliśmy, będziemy musieli użyć wkładu oraz mienia, jakie Państwo wygrają lub zatrzymają.

6.2 Jeżeli przegram Państwo sprawę

Pomoc prawna nie pokrywa kosztów strony przeciwnej. Jeżeli przegram Państwo sprawę, mogą Państwo zostać poproszeni o zapłacenie części lub całości kosztów strony przeciwnej. Są Państwo zobowiązani do samodzielnego pokrycia tych kosztów - my nie możemy tego zrobić. Ponieważ otrzymują Państwo pomoc prawną, mogą Państwo wystąpić do sądu o zmniejszenie kwoty, jaką należy w tym wypadku zapłacić.

6.3 Wkład

Jeżeli będą musieli Państwo ponieść wkład, kwota zależna będzie od Państwa rozporządzalnego dochodu, oszczędności i posiadanego mienia. Dochód obliczamy na dzień złożenia wniosku, a kapitał (oszczędności oraz posiadane wartościowe mienie) przez cały okres trwania sprawy.

Aby uzyskać więcej informacji na temat, jak często będą musieli Państwo płacić oraz jaka będzie wysokość rat, proszę odwiedzić naszą stronę internetową www.slab.org.uk lub skontaktować się z naszym działem oceny finansowej.

Odnosnie **porady i wsparcia**, na początku sprawy Państwa adwokat powinien powiadomić Państwa:

- czy muszą Państwo płacić, a jeżeli tak, jaką kwotę
- czy do dokonania wpłaty będą Państwo musieli użyć jakichkolwiek wygranych lub zatrzymanych pieniędzy.

Odnosnie **pomocy prawnej**, Państwa adwokat powinien Państwu powiedzieć, czy mogą być Państwo zobowiązani cokolwiek zapłacić. Jeżeli jednak zadecydujemy o przyznaniu pomocy prawnej, powiadomimy Państwa:

- czy będą musieli Państwo ponieść wkład, a jeżeli tak, to w jakiej kwocie (płatnej na naszą rzecz)
- jak długo mogą Państwo spłacać wkład.

Na ogół wkład z dochodu można spłacać w miesięcznych ratach. Na ogół im większa kwota do spłacenia, tym więcej czasu ma się na spłatę.

Jeżeli wkład oparty jest na Państwa kapitale (oszczędnościach oraz posiadanym wartościowym mieniu), na ogół poprosimy Państwo o jednorazową spłatę całości.

Podczas składania wniosku należy poprosić swojego adwokata o obliczenie i poinformowanie nas o przewidywanych kosztach Państwa sprawy. Może to pomóc w zmniejszeniu Państwa kosztów, ponieważ na początku jesteśmy w stanie ograniczyć wysokość Waszego wkładu do tego, który oszacował Państwa adwokat.

Jednak jeśli rzeczywiste koszty sprawy przekroczą koszty szacunkowe, obliczymy różnicę, którą muszą Państwo pokryć. Mogą Państwo otrzymać zwrot pewnej części wkładu, jeśli koszty sprawy są niższe niż wniesione przez Państwa opłaty lub gdy odzyskamy część kosztów od strony przeciwnej.

Jeżeli będą Państwo zdania, że błędnie obliczyliśmy wysokość Państwa wkładu, mogą Państwo zwrócić się do nas z prośbą o wykonanie ponownego obliczenia.

Co się stanie, gdy będę miał trudności ze spłatą?

Jeśli będą mieli Państwo trudności ze spłatą, należy nas o tym niezwłocznie poinformować, abyśmy mogli udzielić Państwu pomocy. Jeżeli będą Państwo w stanie wykazać, że Wasza sytuacja finansowa się pogorszyła, być może będziemy mogli zredukować należną nam kwotę.

Co się stanie, gdy nie spłacę swojego wkładu, nie zapłacę raty lub zmienię zdanie?

Pomoc prawna zostanie zatrzymana. To oznacza, że Państwa prawnik zaprzestanie działań w Waszej sprawie w ramach pomocy prawnej. Aby pokryć koszty sprawy, nadal będą Państwo musieli wnieść resztę wkładu, lub honorarium, jakie zapłaciliśmy Państwa adwokatowi (należy opłacić mniejszą z dwóch powyższych kwot).

6.4 Mienie wygrane lub zachowane i tzw. „clawback”

„Mienie” oznacza coś, co można posiadać, np. dom, inną rzecz o większej wartości lub pieniądze.

Jeżeli w wyniku udzielonej porady i wsparcia lub pomocy prawnej wejdą Państwo w posiadanie mienia, które wcześniej nie było Państwa własnością, nazywa się to „wygraniem” lub „odzyskaniem” mienia.

Jeżeli zachowują Państwo mienie, które usiłowała przejąć strona przeciwna, nazywa się to „zatrzymaniem” lub „zachowaniem” mienia.

Może to być np.:

- dom
- akcje
- polisa na życie
- pieniądze otrzymane od małżonka lub partnera w wyniku rozwodu lub rozwiązania związku cywilnego
- odszkodowanie zapłacone przez Urząd ds. Odszkodowań za Urazy Powstałe w Wyniku Przystępstwa (Criminal Injuries Compensation Authority)
- rekompensata otrzymana z jakichkolwiek innych źródeł

Będą musieli Państwo zapłacić całość lub część tej kwoty, aby pokryć honorarium, które zapłaciliśmy Waszemu adwokatowi. Określa się to terminem „clawback”.

Poradnik w zakresie pomocy prawnej w sprawach cywilnych - informacje dla wnioskodawców

Powinni poprosić Państwo adwokata, aby:

- powiadomił Państwa po rozpoczęciu sprawy, czy w Państwa sytuacji ma zastosowanie "clawback"
- powiadomił Państwa, jeżeli jakiegokolwiek zmiany dotyczące Waszej sprawy mogą mieć na to wpływ
- powiedział Państwu, jaka jest szacunkowa opłata.

W niektórych sprawach, np. dotyczących rozwiązania małżeństwa lub związku cywilnego, część mienia może być wykluczona z zasady "clawback". Limity te ulegają zmianie co roku, aktualne kwoty można znaleźć na naszej stronie internetowej www.slab.org.uk lub dzwoniąc pod naszą infolinię pod numer 0845 122 8686.

Możemy wziąć pod uwagę, czy dokonanie płatności za poradę i wsparcie na skutek wygrania lub zachowania mienia może skutkować Państwa trudną sytuacją finansową lub stresem.

Jeżeli będziemy zmuszeni zapłacić Państwa adwokatowi, ponieważ nie dokonaliście płatności na jego rzecz za poradę i wsparcie z wygranego lub zachowanego mienia, daje to nam prawo do wszczęcia postępowania sądowego przeciwko Państwu w celu odzyskania tej kwoty.

Nie możemy brać pod uwagę Państwa ewentualnej trudnej sytuacji finansowej lub stresu w wyniku dokonania płatności za pomoc prawną.

Poradnik w zakresie pomocy prawnej w sprawach cywilnych - informacje dla wnioskodawców

Czy przejmujecie całą wygraną lub zachowaną kwotę pieniędzy lub mienie?

Przejmujemy jedynie taką kwotę pieniędzy, aby pokryć wszelką różnicę pomiędzy sumą, jaką zapłaciliśmy w Państwa sprawie oraz:

- wszelkimi wydatkami pokrytymi przez stronę przeciwną oraz
- wszelkim zapłaconym przez Państwa wkładem.

Jeżeli strona przeciwna opóźnia zwrot kosztów, zatrzymamy stosowną kwotę pieniędzy, aby pokryć te koszty. Ta kwota zostanie wpłacona na oprocentowany rachunek bankowy, z którego otrzymywać będą Państwo odsetki.

Czy zachowanie lub wygranie swojego domu w sprawie sądowej oznacza, że należy go sprzedać, aby pokryć wymagane opłaty?

Nie. Poprosimy Państwa o spłatę w ratach.

Mogą też Państwo zapłacić nam dopiero, kiedy zdecydują się na sprzedaż domu, co może nastąpić po wielu latach. W takim przypadku będą też musieli Państwo zapłacić odsetki od wyznaczonej kwoty po sprzedaży domu. Wystąpimy o dokument zabezpieczający nasz interes w danej nieruchomości ("standard security"), aby upewnić się, że po sprzedaży otrzymamy należną kwotę. Państwa adwokat powinien wyjaśnić Państwu tę procedurę.

7. Jakie są moje zobowiązania?

Pomoc prawna finansowana jest ze środków publicznych, więc jeżeli ubiegają się Państwo o nią lub została Wam przyznana, są Państwo zobowiązani:

- dostarczać nam dokładnych informacji
- powiadamiać nas o wszelkich zmianach w Państwa sytuacji
- działać w sposób, który nie powoduje marnowania środków finansowych

7.1 Jak powinienem prowadzić moją sprawę w ramach pomocy prawnej?

Wraz z adwokatem będą Państwo decydować, jak prowadzić sprawę. Należy pamiętać, że za każdym razem, kiedy zasięgają Państwo rady adwokata lub gdy wykonuje on jakąś pracę na Państwa rzecz (co obejmuje pisanie listów, odbywanie spotkań lub wykonywanie telefonów), podnosi to koszt Państwa sprawy. Być może będą Państwo musieli ponieść część lub całość tych kosztów.

Należy poprosić adwokata o obliczenie przewidywanych kosztów Państwa sprawy i powiadomienie o wszelkich zmianach w obliczeniach w miarę postępu sprawy. Osoba prywatnie opłacająca usługi adwokata zrobiłaby to samo, dlatego zalecamy to również Państwu.

Nie wolno prosić adwokata o prowadzenie sprawy w sposób, który powodowałby nieuzasadnione koszty, np. poprzez odrzucenie godziwej propozycji ugody lub nieustanne zmiany podstaw swojej sprawy.

Proszę pozostawać w kontakcie ze swoim adwokatem i natychmiast odpowiadać na wszelkie prośby o informacje z jego lub naszej strony.

7.2 Co się stanie, jeżeli nie powiadomię Was o zmianach?

Informacje jakie podają Państwo na temat swojej sytuacji finansowej muszą być pełne i dokładne. Jeżeli podadzą nam Państwo fałszywe informacje:

- możemy wstrzymać udzielaną pomoc prawną
- mogą Państwo zostać zobowiązani do zwrotu pomocy prawnej, jaką Państwo otrzymali w swojej sprawie
- może zostać wszczęte postępowanie karne przeciwko Państwu

7.3 Co się stanie, jeżeli moja sytuacja zmieni po przekazaniu przeze mnie formularza lub po przyznaniu mi pomocy prawnej w sprawie cywilnej?

Są Państwo zobowiązani do niezwłocznego powiadomienia nas o wszelkich zmianach, które mogą mieć wpływ na Waszą sprawę. Muszą to Państwo zrobić, jeżeli już złożyli Państwo podanie o pomoc prawną i wciąż czekają na decyzję lub jeżeli już przyznano Wam pomoc prawną.

Te zmiany mogą wpłynąć na fakt, czy w Państwa sytuacji finansowej należy Wam się pomoc prawna i zwiększyć lub zmniejszyć jakikolwiek wkład do kosztów sprawy, jaki będą musieli Państwo uiścić, zależnie od okoliczności.

Muszą powiadomić nas Państwo o wszelkich zmianach w sytuacji finansowej Państwa partnera lub współmałżonka.

Kontaktując się z nami, proszę o potwierdzenie numeru referencyjnego lub podawanie go w korespondencji.

Wraz z adwokatem są Państwo zobowiązani do powiadomienia nas o wszelkich zmianach mogących mieć wpływ na to, czy są Państwo uprawnieni do otrzymywania pomocy prawnej. Państwa prawnik ma obowiązek regularnego dostarczania nam sprawozdań i przekazywania Wam ich kopii. Jeżeli będziemy rozważać wycofanie pomocy prawnej na podstawie informacji zawartych w tych sprawozdaniach, damy Państwu możliwość wypowiedzenia się na ich temat.

7.4 Ile mam czasu, aby poinformować Was o tych zmianach?

Musimy wiedzieć o wszelkich ważnych zmianach w Państwa dochodzie podczas rocznego okresu obliczeniowego (który rozpoczął się w momencie otrzymania przez nas Waszej aplikacji), nawet jeżeli Państwa prawnik nie pracuje już więcej nad tą sprawą lub sprawa się zakończyła.

Muszą nas Państwo natychmiast powiadomić, jeżeli Wasz roczny dochód zwiększy się o 500 funtów lub więcej, lub zmniejszy o 200 funtów lub więcej podczas rocznego okresu obliczeniowego.

Zmiany w dochodach po okresie 12 miesięcy nie będą miały wpływu na całość kwoty do spłacenia, chociaż możemy poprosić Państwa o spłatę w wyższych (lub niższych) ratach.

Muszą nas Państwo powiadomić, jeżeli Wasz kapitał wzrośnie o 500 funtów lub więcej podczas trwania sprawy sądowej lub okresu, w którym spłacany jest wkład - którykolwiek z tych okresów jest dłuższy. Zmiany w wysokości kapitału podczas trwania sprawy sądowej mogą wpłynąć na wysokość wkładu na poczet kosztów sądowych, jaki należy uiścić.

7.5 Przykłady spraw, o których musimy wiedzieć:

- zmiany Państwa adresu, miejsca pracy lub innych danych osobowych
- jeżeli zaczną Państwo otrzymywać zasiłki lub zostaną one wycofane
- zmiany w Państwa dochodzie lub kosztach lub dodatkach związanych z pracą
- jeżeli ktoś się do Państwa wprowadził lub wyprowadził
- Państwo lub mieszkająca z Wami osoba pełnoletnia straciła lub dostała pracę
- zmieniły się opłaty, jakie uiszczają Państwo za czynsz, wyżywienie, kredyt mieszkaniowy, podatek lokalny, alimenty, opiekę nad dziećmi, dojazdy lub prywatne plany emerytalne
- wartość posiadanej przez Państwa lub partnera ziemi i nieruchomości, z wyjątkiem domu, w którym mieszkacie, a łącznie z udziałami typu "timeshare"
- odprawy z miejsca pracy
- pieniądze, które można pożyczyć pod zastaw polisy ubezpieczeniowej
- wartość przedmiotów luksusowych, takich jak łódź, przyczepa kempingowa, drugi samochód, biżuteria (z wyjątkiem pierścionków zaręczynowych lub obrączek ślubnych), antyki lub przedmioty kupione w celu inwestycyjnym
- pieniądze, które ktoś jest winien Państwu lub partnerowi
- cokolwiek, co Państwo wygrają lub otrzymają
- oszczędności lub inwestycje wszelkiego rodzaju
- pieniądze z polisy na życie lub podobnych, których wartość przekracza 500 funtów
- pieniądze lub mienie, które należą się Państwu w spadku po osobie zmarłej
- pieniądze z funduszu powierniczego
- pieniądze pożyczone pod zastaw kapitału firmy
- pieniądze, które otrzymują Państwo z jakiegokolwiek innego źródła, które zwiększają wysokość posiadanego kapitału o 500 funtów lub więcej
- wszelkie inne informacje, które mają wpływ na Państwa sytuację finansową

Poradnik w zakresie pomocy prawnej w sprawach cywilnych - informacje dla wnioskodawców

7.6 Co się stanie, kiedy powiadomię Was o zmianach?

Podczas ponownej oceny Państwa sytuacji finansowej pomoc prawna nie zostanie wstrzymana; Państwa adwokat będzie nadal pracował nad Państwa sprawą. Potrzebujemy się jedynie upewnić, że płacą Państwo stosowny wkład na poczet kosztów sądowych.

8 Czy mogę zmienić adwokata?

Istnieje taka możliwość, jednakże musimy być przekonani, że istnieją ważne powody ku temu i że dalsze udzielanie Państwu pomocy prawnej jest uzasadnione.

Ważne powody mogą stanowić:

- choroba lub śmierć adwokata, który działał w Państwa sprawie
- przeprowadzka na obszar oddalony od miejsca pracy Państwa prawnika, w związku z czym korzystanie z usług innego prawnika jest dla Was bardziej dogodne.

Najprawdopodobniej nie wyrazimy zgody na zmianę adwokata, jeżeli np. po prostu zmienili Państwo zdanie co do osoby, która ma działać w Waszym imieniu.

9 Czy możecie wycofać pomoc prawną?

Mozemy zdecydować o wycofaniu udzielanej Państwu pomocy prawnej np. jeśli:

- Państwa sytuacja finansowa uległa zmianie i nie kwalifikują się już Państwo do otrzymywania pomocy prawnej
- prowadzą Państwo swoją sprawę w sposób nieracjonalny
- złożyli Państwo fałszywe oświadczenie
- nie płacą Państwo naliczonego przez nas wkładu.

W takim przypadku damy Państwu możliwość przedstawienia argumentów przemawiających za tym, żebyśmy nie wycofywali pomocy prawnej.

10 Co należy zrobić, jeżeli adwokat zaproponuje, aby pracować dla mnie prywatnie lub będzie żądał honorarium, mimo że przyznano mi pomoc prawną?

Państwa adwokat nie może żądać prywatnego honorarium za pracę w sprawie, w której otrzymują Państwo pomoc prawną. Może on jedynie prosić Państwa o pokrycie kosztów sprawy za okres, w którym nie otrzymywali Państwo ani porady i wsparcia prawnego, ani pomocy prawnej.

Jeżeli przyznamy Państwu pomoc prawną, Państwa adwokat musi uzyskać naszą zgodę na wykonanie prac dodatkowych (jak wynajęcie rzeczników lub biegłych). Jeżeli nie udzielimy Państwa adwokatowi zgody na wykonanie dodatkowej pracy lub poniesienie nieprzewidzianych wydatków, nie może on poprosić Państwa o osobne opłacenie tych kosztów, podczas gdy wciąż otrzymujecie poradę i wsparcie lub pomoc prawną w swojej sprawie.

Jeżeli odrzucimy Państwa wniosek o pomoc prawną lub udzielana Państwu pomoc prawna lub porada i wsparcie zostaną wstrzymane, Wasz prawnik może zaproponować prywatną pracę na rzecz Państwa. W takim przypadku:

- należy poprosić adwokata o dokładne wyjaśnienie powodów, dla których chce się tego podjąć
- należy upewnić się, że rozumieją Państwo i wyrażają zgodę na warunki adwokata przed rozpoczęciem przez niego pracy na Państwa rzecz.

10.1 Czy mam wpływ na to, ile płacicie mojemu adwokatowi?

Honorarium płacone adwokatowi jest regulowane przez prawo. Sprawdzamy rachunki wystawiane przez adwokata, aby upewnić się, że opłata za wykonaną pracę jest uzasadniona.

11 Czego mogę oczekiwać od Szkockiej Rady Pomocy Prawnej?

Informacje na temat standardu naszych usług można znaleźć na naszej stronie internetowej - www.slab.org.uk.

11.1 Jak są wykorzystywane przekazywane przez mnie informacje?

Prosimy o zapoznanie się z ulotką 'Dostęp do informacji' ('Access to information') na naszej stronie internetowej www.slab.org.uk.

12 Czego mogę oczekiwać od swojego adwokata?

Państwa adwokat powinien:

- wyjaśnić, co będzie dla Państwa oznaczać otrzymanie pomocy prawnej- włącznie z informacją o tym, ile możecie być zobowiązani zapłacić za Waszą sprawę
- zajmować się Państwa sprawą w możliwie najwydajniejszy i najbardziej efektywny sposób
- powiadamiać Państwa na bieżąco o statusie Waszego podania o udzielenie pomocy prawnej oraz Państwa sprawy.

Na czas udzielania pomocy prawnej pokrywane są wszystkie koszty Państwa sprawy, łącznie z kosztami rzeczoznawców lub rzeczników, jeśli wyraziliśmy zgodę na ich udział. Państwa prawnik nie powinien prosić o pokrywanie jakichkolwiek kosztów w Państwa sprawie, z wyjątkiem zapłaty wszelkich oszacowanych wkładów za poradę i wsparcie. Oczywiście mogą być Państwo zobowiązani do zapłacenia nam kwot wymienionych w rozdziale 6.

12. 1 Co mogę zrobić, jeśli nie jestem zadowolony z postępowania Rady lub swojego adwokata?

Nasza ulotka *Skargi i Komentarze dotyczące Szkockiej Rady Pomocy Prawnej (Complaints and comments about the Scottish Legal Aid Board)* wyjaśnia naszą procedurę składania skarg oraz jak złożyć skargę na inne osoby lub instytucje. Na wewnętrznej stronie okładki znajdą Państwo informacje, jak uzyskać powyższą ulotkę. Mogą ją też Państwo znaleźć na naszej stronie internetowej - www.slab.org.uk.

Poradnik w zakresie pomocy prawnej w sprawach cywilnych - informacje dla wnioskodawców

Prosimy o:

- zachowanie niniejszej ulotki w bezpiecznym miejscu - może przydać się później
- uważne przeczytanie tej ulotki przed wypełnieniem formularza oceny sytuacji finansowej w zakresie pomocy prawnej w sprawach cywilnych
- omówienie z nami wszelkich niezrozumiałych kwestii dotyczących Państwa sytuacji finansowej lub koniecznych do wypełnienia formularzy. Prosimy dzwonić do naszego działu oceny finansowej pod numer 0845 123 2330
- jak najszybszej omówienie ze swoim adwokatem wszelkich niezrozumiałych kwestii w Państwa sprawie, najlepiej przed poproszeniem go o wykonanie jakiegokolwiek pracy na Państwa rzecz w ramach pomocy prawnej i przed zapłaceniem pierwszej raty wkładu. Ważne jest, aby rozumieli Państwo, jaką kwotę być może będą musieli zapłacić.
- podawanie swojego numeru referencyjnego podczas kontaktu z nami lub w korespondencji

Aby otrzymać kopię niniejszej ulotki w tłumaczeniu na inne języki, w alfabecie Braille'a, dużym drukiem lub na płycie CD, proszę się z nami skontaktować - dane kontaktowe znajdują się na wewnętrznej stronie okładki.